Renata Makara

Powrót

Pełna nazwa szkoły

Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie

Dane zespołu

Nauczyciel – Opiekun - imię i nazwisko

Renata Makara

Pierwszy uczeń

Uczeń 1 – imię i nazwisko

Adriana Rak

Drugi uczeń

Uczeń 2 – imię i nazwisko

Aleksandra Bober

Trzeci uczeń

Uczeń 3 – imię i nazwisko

Ilona Szymańska

Sylwetka policjanta

Imię i nazwisko policjanta

Stanisław Stanek

Lata życia

30.02.1900 - 22.04.1940

Opis postaci

Posterunkowy Stanisław Stanek, ur. 30 lutego 1900r. w Kleciach, w rodzinie chłopskiej. Był synem Józefa i Wiktorii z Pakułów. Pochodził z wielodzietnej rodziny: miał trzech braci (Leona- również policjanta Państwowej Policji, Jana i Wincentego) oraz cztery siostry (Marię, Helenę, Józefa i Julię). Po ukończeniu Szkoły

Realnej w Brzostku w 1918r. zgłosił się na ochotnika do Wojska Polskiego. Po odbyciu przeszkolenia został skierowany na front wschodni, gdzie uczestniczył w wojnie z bolszewikami w latach 1919-1920. Po demobilizacji został przyjęty do służby w Państwowej Policji i skierowany do szkoły policyjnej. Po ukończeniu przeszkolenia służył w różnych miejscach, m. in. w Dębowcu, pow. jasielski, woj. krakowskie. W Dębowcu zawarł związek małżeński w 1932r. w sierpniu z Kazimierą Rybą, która miała 17 lat. W 1933r. urodził się im syn Jan. Od 1936r. pełnił służbę na terenie 8 okręgu policyjnego w woj. Lwowskim, we wrześniu 19139r. pełnił służbę w Komisariacie Policji Państwowej w Borysławiu , woj. Lwowskie (powiat drohobycki). Był człowiekiem bardzo skromnym, pracowitym, szanowanym za swą rzetelność.
We wrześniu w okolicach Drohobycza brał udział w walce z Niemcami. Po rozbiciu oddziału został zwolniony przez Niemców i wrócił do miejsca zamieszkania, do Borysławia. Niestety po zawarciu układu Ribbentrop-Mołotow tereny wokół Borysławia znalazły się pod okupacją sowiecką. 10 października 1939r. Stanisław Stanek został zatrzymany przez NKWD, a po dwóch dniach zwolniony do domu. Był ostrzegany przed sowietami, którzy szczególne represje

zastosowali wobec obywateli polskich związanych z administracją publiczną, jednak zdecydował o pozostaniu w miejscu zamieszkania. Ponowne aresztowanie nastąpiło 18 października 1939r, około godziny 4 rano. Wywieziony został do Ostaszkowa. Żona wraz z synem, Janem i Kazimierzem Rybką(bratem żony), który przybył po nich specjalnie z terenu Generalnej Guberni, nielegalnie przekroczyli granicę sowiecko-niemiecką na rzece San. Przez jeden miesiąc mieszkali w budynku Przemyskiego Seminarium Duchownego. Sąsiedzi z Borysławia wspominali, że Stanisław z Ostaszkowa wysłał list do rodziny, niestety adresatów nie było już na miejscu, wobec czego list z adnotacją „adresat nieznany” został odesłany. Stanisław Stanek jako jeniec obozu w Ostaszkowie figuruje na wykazie sporządzonym przez NKWD w Moskwie 22 IV 1940r.(s. 2. Poz. 76) z poleceniem przekazania do dyspozycji szefa Zarządu NKWD Kalinińskiej obłosti, nr sprawy 97. Został zamordowany w Twerze, a jego ciało spoczywa na cmentarzu w Miednoje.

Film o postaci https://youtu.be/x_cMhCJ9SLs

Wykorzystane

źródła

Pietrzkiewicz A., Policja Państwowa, Krosno 2019
Zdjęcia, dokumenty z rodzinnych zbiorów.
Rozmowa z synem i synową policjanta Stanka.
www.wiescibrzosteckie.pl

Miejsce pamięci

Nazwa miejsca

Brzostek

Lokalizacja

Zdjęcia

Nazwa miejsca

Polski Cmentarz w Miednoje

Lokalizacja

Zdjęcia

Nazwa miejsca

Cmentarz Komunalny

Lokalizacja

Zdjęcia

Dokładny opis miejsc

Przywołamy trzy miejsca pamięci Policjanta Stanisława Stanka. Pierwsze miejsce pamięci Stanisława Stanka znajduje się w Brzostku. Jest to Pomnik Katyński, wzniesiony w 2010r. Inicjatywa budowy tego pomnika powstała 12 kwietnia 2010r. podczas

uroczystości Ku czci Rodaków pochodzących z Ziemi Brzosteckiej, a zamordowanych przez Sowietów w kwietniu 1940r. Bezpośrednią inspiracja do budowy obelisku była przeżywana żałoba narodowa po katastrofie samolotu rządowego pod Smoleńskiem. Pomysłodawcą był czcigodny proboszcz parafii ś. p. Jan Cebulak, a jego pomysł został jednomyślnie poparty przez Burmistrza Leszka Bieńka i Radę Miasta. Na miejsce usytuowania wybrano skwer obok budynku, gdzie odbywają się warsztaty terapii zajęciowej. Trzon pomnika, którego projekt opracował pochodzący z Brzostku grawer Jan Madejczyk, stanowią 2 kamienne głazy na 2 metry wysokie, ustawione tak, aby przypominały 2 rozpostarte do lotu skrzydła. Pomiędzy nimi osadzono wysoki metalowy krzyż opleciony nicią krzewu różanego. Obydwa głazy ozdobiono odlewami orła w koronie. Na prawym skrzydle pomnika umieszczono tablicę z nazwiskami 96 ofiar katastrofy smoleńskiej, a na lewym 8 tabliczek z nazwiskami pochodzących z Brzostku i okolic oficerów i policjantów zamordowanych w Ostaszkowie i Twerze. Są to następujące nazwiska żołnierzy: Majora Leonarda Bursy, Porucznika Czesława Warchoła, Porucznika Józefa Alfreda Wrześniowskiego; policjantów: Starszego Posterunkowego

Stanisława Jakubowskiego, Posterunkowego Jana Kobaka, Posterunkowego Stanisława Kolbusza, Posterunkowego Stanisława Stanka.
Uroczystości odsłonięcia Pomnika Katyńskiego były dla całej społeczności lokalnej wielkim świętem patriotycznym, w tym dniu odbyła się uroczysta msza św., wzruszający montaż artystyczny, wysłuchano prelekcji żyjących potomków bohaterów. Pomnik o tragedii Polaków przypomina każdego dnia, a czasie rocznic, uroczystości związanych z Mordem Katyńskim staje się miejscem wspomnień, wzruszeń, patriotycznych spotkań. Miejscem, które przypomina słowa Jana Pawła II: „...nie można w sobie zgubić krzyku sumienia jako głosu Prawdy”. .
Kolejnym miejscem pamięci , o którym chcemy powiedzieć, jest Polski Cmentarz Wojenny w Miednoje w Rosji wzniesiony w latach 1999-2000 z inicjatywy Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa. Już na początku lat dziewięćdziesiątych postanowiono, za zgodą Federacji Rodzin Katyńskich, że zwłoki pomordowanych zostaną w dotychczasowych miejscach (Miednoje, Katyń, Piatichatki), jednak zostaną tam założone Polskie Cmentarze Wojenne. Zamiast miejsc ukrycia zwłok miały powstać miejsca godnego pochówku. Realizację tego pomysłu umożliwiły umowy zawarte między Polską i Rosją w latach

1994-1995 oraz Polską i Ukrainą w latach 1994 i 2011 (cmentarz w Bykowni). W Miednoje - na cmentarzu o łącznej powierzchni 1,7 ha zlokalizowano 25 zbiorowych mogił ponad 6300 jeńców obozu w Ostaszkowie zamordowanych w 1940r. przez NKWD w piwnicach Obwodowego Zarządu NKWD w Kalininie, obecnie Twer. 11. 06. 1995r. wmurowano akt erekcyjny oraz kamień węgielny poświęcony prze Jana Pawła II. W akcie erekcyjnym zawarto słowa Papieża Polaka: ”Odrąbani od pnia, zamordowani w skrycie, Pogrzebani w milczeniu i kłamstwie, odrzuceni jak kamień. A jednak z nich rosną liście zielone. I pamięć krzepnie węgielna.”Projekt założenia funeralnego jest autorstwa rzeźbiarzy Zdzisława Pidka i Andrzeja Sołygi i architektów Wiesława i Jacka Synakiewiczów. Jest to koncepcja oparta na indywidualnym upamiętnieniu każdego z zamordowanych. Na cmentarzu każdy ze zmarłych ma tabliczkę z imieniem, datą urodzenia, miejscem pochodzenia, miejscem pracy lub służby w czasie aresztowania, rokiem śmierci. Przy tabliczkach można zapalić znicz. Wśród tabliczek znajduje się tabliczka z nazwiskiem naszego cichego bohatera, Stanisława Stanka, z informacjami Post. Stanisław Stanek ur.30 II 1900 Klecza Komisariat PP Borysław pow. Drohobycki 1940. W centrum cmentarza

znajduje się ściana pamięci z nazwiskami ofiar, przed którą stoi stół ofiarny umożliwiające odprawianie Mszy św. Formalne pozwolenie na budowę po uzgodnieniu z władzami rosyjskimi wydano 1 czerwca 1999r. Odbiór nastąpił 9 sierpnia 2000r. Cmentarz otwarto 2 września 2000r. Jest on symbolem pamięci, bohaterstwa, tragedii naszego Narodu.
W trakcie naszych poszukiwań informacji o Stanisławie Stanku odwiedziliśmy z jego synem Janem Cmentarz Zachodni w Tarnowie-Mościce, który na rodzinnym grobowcu umieścił tablicę upamiętniającą ojca z napisem „Pamięci Stanisława Stanka, Żołnierza Legionów 1918r, ofiary Katynia”.

Żywa lekcja historii

Opis przeprowadzonej żywej lekcji historii

„Harcerka bez sprawności może dużo i dobrze chce, ale mało i źle może”. Żywą lekcje historii nasza grupa poprowadziła dla 307 Kołaczyckiej Grunwaldzkiej Drużyny Harcerskiej ”Wilki” im. Andrzeja Małkowskiego

działającej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Kołaczycach. Uznałyśmy, że właśnie harcerska służba rozumiana, m.in. jako służba Polsce, wynikająca z przynależności do wspólnoty narodowej i kulturowej, miłości Ojczyzny, godności narodowej oraz szacunku dla państwa i jego historii koresponduje z celami Konkursu „Policjanci w służbie historii”. Przebieg lekcji skonsultowałyśmy z drużynowym, druhem Robertem Nowińskim, zarazem nauczycielem historii, któremu zaproponowałyśmy, iż żywa lekcja historii może być połączona ze zdobywaniem przez harcerzy sprawności harcerskich. Sprawności to zdobyta i udowodniona działaniem umiejętność, którą harcerz potrafi się posłużyć w razie potrzeby. Jest to forma samokształcenia. Służy budzeniu, rozwijaniu i pogłębianiu zainteresowań i pełni bardzo ważną rolę w harcerskim wychowaniu. Sprawności harcerskie występują w czterech poziomach trudności: jedna gwiazdka-dla początkujących w danej dziedzinie; dwie gwiazdki- dla pogłębiających wiedzę i umiejętności; 3 gwiazdki- dla zdobywających rozległą, ponadprzeciętną wiedzę, 4 gwiazdki-to sprawność mistrzowska. My zaproponowałyśmy sprawność patriotyczną, z dziedziny historii Polski: młody historyk, która znajduje się na pierwszym poziomie trudności. Nasz

pomysł uzyskał aprobatę drużynowego.

Lekcja rozpoczęła się tak jak zawsze rozpoczyna się zbiórka harcerska. Drużynowy przedstawił naszą drużynę w składzie: Adriana Rak, Aleksandra Bober, Ilona Szymańska i powiedział, że zbiórka będzie mieć niecodzienny charakter, ale na pewno będzie bardzo interesująca i będzie dla nich nowym wyzwaniem, przybierze formę żywej lekcjii historii. Następnie drużynowy poinformował, że harcerze aktywnie biorący udział w żywej lekcji historii mogą zdobyć sprawność harcerską z dziedziny historii Polski: młody historyk. Zachęcił do zdobywania sprawności i oddał nam głos.

Na samym początku wprowadziłyśmy krótką informację o Konkursie „Policjanci w służbie historii", przedstawiłyśmy bardzo enigmatycznie, jednak tak aby zainteresować harcerzy, sylwetkę naszego bohatera-Stanisława Stanka. Założyłyśmy, że najlepszą formą lekcji, będzie uczenie się w działaniu, w niedużych grupach rówieśniczych, poprzez wzajemne oddziaływanie. Podzieliłyśmy harcerzy na 3 grupy i każdej przydzieliłyśmy inne zadanie związane z sylwetką policjanta Stanisława Stanka, miejscami pamięci, Policją Państwową. Planując działania, przygotowałyśmy materiały źródłowe oraz tak zredagowałyśmy

polecenia, aby były dostosowane do wieku uczestników, ograniczenia czasowego(około dwóch godzin) i wypracowane przez harcerzy wnioski uświadomiły im uniwersalność postaw.
Koordynowałyśmy pracę grup, uczestnicząc w ich działaniach, starając się jednak nie narzucać naszej koncepcji.
Grupa pierwsza otrzymała fotografie policjanta Stanisława Stanka, jego biografię, nagrane wspomnienia o nim jego syna Jana Stanka, zdjęcia miejsc pamięci i ich opisami, została poproszona o przedstawienie jego sylwetki w wybranej przez siebie formie.
Uświadomiłyśmy harcerzom, że jego ciało spoczywa bardzo daleko w Miednoje, a na cmentarzu w Tarnowie i w niedalekim od Kołaczyc Brzostku znajdują się miejsca pamięci. Grupa zastosowała metodę burzy mózgów.
Propozycje były bardzo różne, czasem zaskakujące. Pojawiły się propozycje spektaklu teatralnego, dramy, prezentacji, plakatu.
Druga grupa miała za zadanie w kontekście życia Stanisława Stanka i historii Polski rozwinąć słowa Jana Pawła II „Wolność nie jest dana raz na zawsze, trzeba ją zdobywać na nowo” .
Przygotowałyśmy dla tej drużyny informacje o najważniejsze okresy z historii Polski, kiedy wolność została nam odebrana.
Trzecia grupa miała odszukać podobieństwa między ZHP a Policja

Państwową. W tym celu otrzymali teksty Roty Przedwojennej Policji Państwowej oraz Przysięgi Harcerskiej. Poproszeni zostali o zaprezentowanie wspólnych idei, założeń w najbardziej optymalny sposób.
Po ustalonym czasie harcerze po naszych krótkich wprowadzeniach prezentowali swoje wnioski.
Grupa pierwsza w formie wizualnej, z wykorzystaniem różnych technik plastycznych, zaprezentowała sylwetkę policjanta Stanisława Stanka. Uczniowie uzdolnieni plastycznie narysowali jego portrety, inni odtworzyli trasę jego służby, przedstawili go jako dobrego męża, ojca, policjanta, Polaka.
Wyjaśnili wszystkim pojęcie miejsc pamięci, przywołali miejsca pamięci bohatera z Kleci.
Plakat, jako pamiątka po naszej lekcji, zawisł na ścianie w harcówce.
Kolejna drużyna zastanawiała się nad sensem słów papieża Polaka, odnosiła je do historii Polski. Wybrana osoba wygłosiła krótką prelekcję, w której wyeksponowano tragedię ludzi w czasach II wojny światowej oraz potrzebę starań w czasach obecnych o pielęgnowanie wolności, poprzez m. in. uczciwość, poszanowanie tradycji, znajomość historii, „mądrą politykę”.
Ostania grupa omówiła analogie pomiędzy Policją Państwową a Harcerstwem. Wizualizowała to w formie kolażu. Młodzi ludzie wymienili analogie:

poczucie obowiązku, niesienie pomocy, przestrzeganie reguł, sumienność w wykonywaniu obowiązków, patriotyzm oraz oczywiście noszenie munduru.
Po zakończeniu prezentacji drużynowy podsumował niecodzienny charakter zbiórki oraz przyznał wszystkim sprawności patriotyczne z dziedziny historii Polski: młody historyk. A my miałyśmy satysfakcję z dobrze wykonanej pracy, a potwierdzeniem faktu, iż młodzi ludzie naprawdę przeżyli lekcję jest fakt, iż kiedy spotykamy się na ulicy (nasze szkoły sąsiadują ze sobą) dopytują się, kiedy znowu przyjdziemy na zbiórkę, a drużynowy poprosił, abyśmy pomogły mu zorganizować cykl żywych lekcji historii, których efektem będzie zdobycia sprawności na drugim poziomie trudności- badacz przeszłości.

Zdjęcia

Pliki